

ХАРАКТЕРИСТИКА ПАЦІЄНТІВ, ЯКІ ЗАСТОСОВУЮТЬ СПЕЦІАЛЬНІ ПРЕПАРАТИ

Сенюк І.В., Бензід Яссін, Кадді Каутар

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна
citochrom@gmail.com

Спеціальні ліки включають інноваційні ліки та біологічні агенти, які потребують спеціального поводження та ретельного моніторингу. Незважаючи на те, що спеціальні ліки широко використовуються для лікування різних хронічних захворювань, збільшення використання цих ліків сприяє зростанню частки загальних витрат на охорону здоров'я.

Метою цього дослідження було вивчення характеристик пацієнтів, пов'язаних із застосуванням спеціальних ліків.

Останніми роками спеціалізовані фармацевтичні препарати привертають все більше уваги через їх значний внесок у зростання витрат на охорону здоров'я. Як правило, це нові ліки та біологічні агенти, які пропонують прогрес у лікуванні складних і небезпечних для життя захворювань, але у той же час накладають значний економічний тягар, частково зумовлений високими витратами на розробку, унікальними вимогами до лікування та необхідністю ретельного лікування і постійний моніторинг. Відповідно, спеціальні фармацевтичні препарати зазвичай визначаються за такими характеристиками: висока вартість (як правило, місячна ціна перевищує 600 доларів США); спеціальні вимоги до обробки, адміністрування, підготовки та розподілу; і вимоги до ретельного моніторингу (наприклад, вимоги щодо індивідуального або частого коригування дози). Нещодавнє швидке зростання використання спеціальних фармацевтичних препаратів сприяло збільшенню частки загальних витрат на охорону здоров'я.

Незважаючи на зростання популярності спеціальних фармацевтичних препаратів, мало відомо про характеристики, пов'язані з використанням спеціальних ліків. Попередні дослідження були зосереджені переважно на збільшенні вартості та використанні спеціальних ліків, клінічних та економічних результатах, пов'язаних зі спеціалізованою аптечною програмою, а також на готовності людей сплачувати за

них. Нещодавно *Hosseini Jebeli et al.* досліджували соціально-економічні фактори, що впливають на попит щодо спеціальних ліків, використовуючи інструмент опитування. Вони виявили, що стать, дохід, освіта та категорії роботи суттєво впливають на попит споживачів на ці ліки. Це дослідження вибрало чотири захворювання (розсіяний склероз, гемофілія, таласемія та хронічна хвороба нирок), при яких, до прикладу, в Ірані часто використовуються спеціальні ліки. Оскільки це дослідження було зосереджено на соціально-економічних факторах як прогностичних факторах попиту на спеціальні ліки, воно не включало інші ключові змінні, такі як клінічні фактори (наприклад, стан здоров'я людини та супутні захворювання), які потенційно можуть вплинути на використання спеціальних ліків.

Повністю відкоригована модель припустила, що люди похилого віку, особи, які мають страховку на ліки, що відпускаються за рецептом, або ті, хто користується послугами доставки поштою, з більшою ймовірністю будуть використовувати спеціальні ліки, незалежно від того, чи використовували вони традиційні ліки одночасно. Поведінка щодо використання спеціальних ліків була позитивно пов'язана з одруженим та активним робочим статусом і негативно пов'язана із середнім або високим рівнем доходу та наявністю звичайного джерела догляду (відвідування кабінету лікаря, клініки або медичного центру під час хвороби), якщо порівнювати людей, які використовують традиційні ліки та тих, хто використовує спеціальні ліки. Крім того, при порівнянні осіб, які використовують традиційні ліки, з тими, хто використовує як спеціальні ліки, так і традиційні ліки, поведінка використання спеціальних ліків була позитивно пов'язана з жіночою статтю, гіршим станом здоров'я.

Враховуючи зростаючу популярність використання спеціальних фармацевтичних препаратів, важливо розуміти характеристики пацієнтів, які використовують ці ліки. Це дослідження виявило соціально-демографічні, економічні та клінічні фактори, пов'язані з використанням спеціальних ліків серед дорослих. Наступним перспективним кроком є відповідна стратегія лікування при використанні спеціальних препаратів із високою частотою побічних ефектів і проблем з відповідністю.